

ÎNCHEIERE

13 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Consiliul Superior al Magistraturii,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Ion Druță și Radu Țurcanu împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la contestarea parțială a actului administrativ individual defavorabil,

împotriva hotărârii din 24 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care cererea de chemare în judecată a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La 4 iulie 2019 Ion Druță și Radu Țurcanu au depus în instanța de contencios administrativ competentă – Curtea de Apel Chișinău, cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la contestarea parțială a actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, în urma concursului organizat de Consiliul Superior al Magistraturii, Ion Druță a fost numit prin hotărârea nr. 76 din 3 mai 2018 a Parlamentului pe un termen de 4 ani în funcția de Președinte al Curții Supreme de Justiție, iar în rezultatul concursului organizat de Consiliul Superior al Magistraturii, Radu Turcanu a fost numit prin decretul nr.187 din 20 mai 2017 a Președintelui Republicii Moldova pe un termen de patru ani în funcția de Președinte al Judecătoriei Chișinău.

Reclamanții au menționat că la 25 iunie 2019 Consiliul Superior al Magistraturii a adoptat hotărârea nr. 211/13 emisă pe marginea notei informative a unui judecător, prin care s-a luat act de nota informativă a unui judecător. S-a sesizat Inspekția judiciară din cadrul CSM pentru verificarea informației expuse în nota informativă de judecător. Președintele Curții Supreme de Justiție, Ion Druță, a fost înlăturat de la exercitarea funcției administrative în cadrul Curții Supreme de Justiție, până la rămânerea definitivă

a hotărârii emise în baza informației prezentate de judecător. Interimatul funcției de președinte al Curții Supreme de Justiție s-a dispus a fi asigurat de Tatiana Vieru, vicepreședinte al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție. Președintele Judecătoriei Chișinău, Radu Țurcanu și vicepreședinții Corneliu Guzun, Dorin Dulghieru, Ghenadie Pavliuc și Vitalie Stratan au fost înlăturați de la exercitarea funcției administrative în cadrul Judecătoriei Chișinău, până la rămânerea definitivă a hotărârii emise în baza informației prezentate de judecător. De asemenea, a fost înlăturat de la exercitarea funcției de inspector-judecător principal al Inspecției judiciare, Nicolae Clima. În acest sens, în continuare au fost desemnați: judecătorul Stella Bleșceaga pentru exercitarea interimatului funcției de președinte al Judecătoriei Chișinău și vicepreședinte al Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani; judecătorul Alexandru Sandu pentru exercitarea interimatului funcției de vicepreședinte al Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana; judecătorul Viorica Puica pentru exercitarea interimatului funcției de vicepreședinte al Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, până la completarea funcției în modul stabilit de lege; judecătorul Viorica Dodon pentru exercitarea interimatului funcției de vicepreședinte al Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani; judecătorul Nicolae Șova pentru exercitarea interimatului funcției de vicepreședinte al Judecătoriei Chișinău, sediul Central; a fost desemnată Ioana Chironet, inspector-judecător, pentru exercitarea interimatului funcției de inspector-judecător principal al Inspecției judiciare din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, începând cu data de 25 iunie 2019. A fost revocat judecătorul Curții Supreme de Justiție, Oleg Sternioală, din funcția de membru al Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor. A fost anunțat concurs pentru suplinirea funcției vacante de membru al Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor din rândul judecătorilor, reprezentând Curtea Supremă de Justiție.

În opinia lor, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii contestată la caz, reprezintă un act administrativ individual, defavorabil, ilegal, arbitrar și contrar principiilor de organizare judiciară: principiul independenței puterii judecătorești și a judecătorului, inamovibilității, legalității răspunderii disciplinare. Or, conform reclamanților, soluția „de înlăturare” din funcțiile administrative a persoanelor enumerate este o măsură neprevăzută de lege și poate fi apreciată în același timp ca o sancțiune disciplinară camuflată de eliberare din funcția de președinte/vicepreședinte, fiind lipsită nu numai de bază legală dar și suport factologic, ea fiind pregătită în prealabil și propusă ilegal de către membrul raportor al Consiliului.

Mai mult ca atât, au indicat că această măsură pe lângă faptul că nu este prevăzută în competența Consiliului, contravine principiului independenței judecătorului, asigurat prin: a) procedura de înfăptuire a justiției; b) procedeele de numire, suspendare, demisie și eliberare din funcție; c) declararea inviolabilității lui; d) secretul deliberărilor și interzicerea de a cere divulgarea lui; e) stabilirea răspunderii pentru lipsa de stimă față de judecată, judecători și pentru imixtiune în judecarea cauzei; f) alocarea resurselor adecvate pentru

funcționarea sistemului judiciar, crearea de condiții organizatorice și tehnice favorabile activității instanțelor judecătorești; g) asigurarea materială și socială a judecătorului; h) alte măsuri, prevăzute de lege.

Or, după cum a fost invocat în acțiune, unicele măsuri prevăzute de lege față de judecătorii care exercită funcții de președinte/vice-președinte al instanțelor judecătorești sunt expres consacrate de către lege, și anume: a) suspendarea; b) eliberarea din funcția de președinte/vice președinte. Iar în condițiile în care măsura întreprinsă de autoritatea publică nu este prevăzută de lege, a priori nu poate fi examinată proporționalitatea acesteia, și prin urmare principiul proporționalității este încălcat.

Tot în argumentarea încălcării competenței, au fost invocate și prevederile art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 437 din 19.06.1996, potrivit căreia Consiliul are doar competență în condițiile legii „de a face propuneri Președintelui Republicii Moldova sau, respectiv, Parlamentului de numire, promovare la o instanță superioară, transferare la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară, de numire în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță ori de eliberare din funcție a judecătorilor, președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești”, iar conform alin. (3) al acestui articol, întru exercitarea funcțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii are următoarele competențe în domeniul respectării disciplinei și eticii judecătorilor: în baza hotărârii colegiului disciplinar, înaintează Președintelui Republicii Moldova sau, după caz, Parlamentului propunerea privind eliberarea din funcția de președinte sau vicepreședinte al instanței de judecată sau privind eliberarea din funcția de judecător.

Plus la aceasta, prin prisma art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul dispune interimatul funcției de președinte sau de vicepreședinte al judecătoriei, al Curții de Apel sau al Curții Supreme de Justiție, în cazul vacantei funcției sau suspendării din funcție a acestora, până la completarea funcției vacante în modul stabilit de lege sau anularea suspendării.

Cu referire la legalitatea procedurii emiterii actului administrativ contestat, reclamantii au indicat că, la emiterea hotărârii contestate a fost încălcat principiul cercetării din oficiu, care presupune că autoritatea publică înainte de a adopta un act administrativ individual este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu potrivit prevederilor art. 22 și 85 - 87 Codul administrativ și să ofere posibilitate participanților la procedura administrativă să participe la cercetarea stării de fapt.

La fel, s-a indicat că, înaintea emiterii unui act administrativ individual defavorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis, condiții însă ce nu se atestă la caz. În speță a fost încălcat și principiul securității raporturilor juridice, deoarece actele administrative individuale de numire a reclamantilor în funcțiile administrative nominalizate în cadrul instanțelor judecătorești reprezintă acte administrative incontestabile potrivit art. 140 Codul administrativ, cu atât mai

mult că actul contestat este lipsit de elementul motivării, potrivit art.118 alin.(1) din Codul administrativ.

Din considerentul că după cum a fost invocat în acțiune, prin adoptarea actului contestat a fost încălcat art. 116 alin. (1), (3), (4) și (6) din Constituție și actul respectiv vine în contradicție evidentă cu prevederile art. 123 alin. (1) din Constituție, precum și cu prevederile art. 14 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului, a fost depusă prezenta acțiune, Ion Druță și Radu Țurcanu solicitând anularea punctelor 3, prin care s-a dispus înlăturarea de la exercitarea funcției administrative în cadrul Curții Supreme de Justiție, a președintelui, Ion Druță, până la rămânerea definitivă a hotărârii emise în baza informației prezentate de un judecător și 4, prin care s-a dispus înlăturarea președintelui Judecătorei Chișinău, Radu Țurcanu, de la exercitarea funcției administrative în cadrul Judecătorei Chișinău, până la rămânerea definitivă a hotărârii emise în baza informației prezentate de un judecător, din hotărârea nr. 211/13 din 25 iunie 2019 a Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la nota informativă a unui judecător.

Prin hotărârea din 24 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cererea de chemare în judecată depusă de Ion Druță și Radu Țurcanu a fost admisă, fiind anulat, ca fiind ilegal punctul 3 din hotărârea nr. 211/13 din 25 iunie 2019 a Consiliului Superior al Magistraturii privind înlăturarea de la exercitarea funcției administrative în cadrul Curții Supreme de Justiție, a președintelui Ion Druță până la rămânerea definitivă a hotărârii emise în baza informației prezentate de un judecător, și punctul 4 din hotărârea nr. 211/13 din 25 iunie 2019 a Consiliului Superior al Magistraturii privind înlăturarea președintelui Judecătorei Chișinău - Radu Țurcanu de la exercitarea funcției administrative în cadrul Judecătorei Chișinău până la rămânerea definitivă a hotărârii emise în baza informației prezentate de un judecător.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a constatat că prin hotărârea contestată, în privința reclamanților s-a dispus aplicarea unei măsuri care nu este prevăzută de legislație și nu se regăsește în lista atribuțiilor prevăzute de lege în competența Consiliului Superior al Magistraturii.

La acest capitol, instanța a considerat necesar a remarca că, deși norma alin. (5) al art. 4 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, prevede că în scopul realizării funcțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii poate avea și alte competențe în condițiile legii, totuși nici o normă legală în vigoare nu stabilește condițiile în care Consiliul ar putea în lipsa unei constatări legale de comitere a unei abateri cel puțin disciplinare să înlătore judecătorei de la exercitarea funcțiilor administrative. Deși, Plenul a dispus sesizarea Inspecției judiciare referitor la faptele indicate în nota informativă vizată, în cadrul judecării cauzei, contrar sarcinei probațiunii în materie de contencios administrativ și contrar obligației impuse de instanță, în mod repetat, în sarcina pârâtului acțiunii, ultimul nu a prezentat instanței dosarul administrativ și alte înscrisuri care au stat la baza emiterii actului administrativ contestat.

Plus la aceasta, la adresarea Consiliului Superior al Magistraturii către Procuratura Generală privind examinarea faptelor incluse în nota informativă a

unui judecător în ordinea prevăzută de Codul de procedură penală, prin răspunsul Procurorului General Interimar, nr.22-143/19-567 din 19 iulie 2019, Consiliului Superior al Magistraturii s-a comunicat despre lipsa temeiurilor pentru înregistrarea și examinarea acestora în ordinea prevăzută de art. 274 din Codul de procedură penală și lipsa unei bănuieli rezonabile că ar fi fost comisă infracțiunea prevăzută de art. 303 din Codul penal.

Instanța de judecată a mai reținut că, obiectul procedurii de contencios administrativ în speță este în principiu verificarea legalității măsurii de înlăturare din funcțiile administrative și nu faptele care ar forma subiectul unei proceduri disciplinare. Însă având în vedere că măsura întreprinsă de pârât produce efectele specifice unei sancțiuni disciplinare, instanța a analizat tangențial aspectele legale care se referă la procedura disciplinară.

În continuare, Curtea de Apel Chișinău a subliniat că măsura aplicată reclamanților „înlăturarea de la exercitarea funcției administrative” nu este prevăzută de lege, or, în cazul constatării unor abateri disciplinare, autoritatea competentă putea dispune aplicarea față de judecător exclusiv a sancțiunilor prevăzute de lege.

Aici s-a menționat că măsura aplicată reclamanților „înlăturarea de la exercitarea funcției administrative” echivalează cu eliberarea din funcția administrativă, competența materială care revine, doar în condițiile legii, Președintelui și Parlamentului R.Moldova.

Respectiv, analizând legalitatea actului administrativ individual prin prisma principiului proporționalității, instanța de judecată a constatat că prin măsura aplicată în privința reclamanților, s-a adus atingere în mod indubitabil drepturilor și libertăților acestora, deoarece aceasta nu este prevăzută de legislația în vigoare, fapt care denotă cert ilegalitatea actului contestat.

În acest sens, instanța a remarcat că, măsura aplicată prin actul contestat, nu este prevăzută de lege, iar drept urmare aceasta nu este potrivită și necesară pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege, or, scopul urmărit rezidă în exercitarea atribuțiilor atribuite prin lege, iar legea nu atribuie competența de a înlătura de la exercitarea atribuțiilor administrative. Mai mult ca atât, Consiliul este garantul independenței autorității judecătorești, fapt care îl obligă de a acționa strict în limitele prevăzute de lege, iar în speță, contrar principiului supremației legii s-a dispus aplicarea unei măsuri neprevăzute de lege în sfera atribuțiilor Consiliului Superior al Magistraturii.

Prin urmare, în situația în care măsura dispusă de autoritatea publică excede condițiile stabilite de lege la competența și procedura de aplicare a acesteia, cu certitudine rezultă caracterul ilegal în atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege garantului independenței autorității judecătorești.

Plus la aceasta, Curtea de Apel Chișinău a reținut că Consiliul Superior al Magistraturii contrar art. 70 alin. (1) și (2) din Codul administrativ nu a înștiințat participanții la procedura administrativă.

Or, din norma respectivă reiese că „dacă inițiază o procedură administrativă din oficiu, autoritatea publică informează în scris participanții

despre aceasta în decursul unui termen rezonabil. Dacă inițiază o procedură administrativă la cerere și la procedură participă și alte persoane, autoritatea publică îi informează în scris, în decursul unui termen rezonabil, despre procedura inițiată”.

Astfel, hotărârea nr.211/13 din 25 iunie 2019 a Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la nota informativă a unui judecător a fost emisă cu încălcarea procedurii prevăzute de lege.

Or, deși normele legale stabilesc expres obligativitatea autorității publice de a asigura condițiile participării în procedura administrativă a persoanelor ale căror drepturi și interese sunt sau pot fi lezate, în speță, Consiliul Superior al Magistraturii a emis hotărârea contestată fără a informa reclamantii despre dreptul lor de intervenire în procedura administrativă și fără a audia persoanele vizate pe marginea faptelor imputate, până la aplicarea în privința acestora a măsurii de sancționare prin „înlăturarea de la exercitarea atribuțiilor administrative”. Dreptul persoanei de a fi audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis, este stabilit expres de lege și tot legea stabilește că Consiliul Superior al Magistraturii își exercită atribuțiile în condițiile legii.

La acest capitol, instanța a reținut că actul administrativ individual contestat în cauză, a fost emis cu încălcarea normelor de drept care reglementează procedura de emitere a actelor administrative.

Completul judiciar a explicat că, în cauza de contencios administrativ se contestă un act administrativ individual defavorabil reclamantilor, legalitatea căruia legea o condiționează și de calitatea motivării acestuia.

În cauză, actul administrativ individual contestat a fost emis în lipsa inițierii unei proceduri administrative, or, motivarea actelor administrative defavorabile trebuie să conțină obligatoriu o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc.

Totodată, analizând conținutul actului administrativ contestat, instanța a constatat că, la emiterea acestuia, Consiliul Superior al Magistraturii s-a bazat în motivare pe prevederile Hotărârii nr. 39 din 8 iunie 2019 a Parlamentului R.Moldova pentru adoptarea Declarației cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova, prin care, Parlamentul Republicii Moldova, în calitatea sa de organ reprezentativ suprem al poporului și unică autoritate legislativă a statului potrivit art. 60 din Constituția Republicii Moldova, confirmat în această funcție ca urmare a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, a constatat că instituțiile de stat și de drept ale țării au fost capturate.

Însă, în conformitate cu prevederile art.121 alin. (1) din Regulamentul Parlamentului R.Moldova, actele exclusiv politice ale Parlamentului constituie manifestări de voință ale autorității legislative, care produc efecte politice și nu au forța actelor normative.

Instanța de judecată a menționat că, motivarea juridică a actului administrativ individual contestat prin trimitere la Declarația cu privire la

recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova, care reprezintă un act cu caracter exclusiv politic, confirmă și faptul că actul administrativ individual contestat poartă un caracter politic, fapt care contravine normelor constituționale care reglementează separarea puterilor în stat și principiului independenței autorității judecătorești și judecătorului.

Or, Declarația în cauză stabilește numai politicile în domeniu și nicidecum nu ocolirea normei legale și încălcarea procedurilor legale. Instanța de judecată analizând conținutul declarației nominalizate denotă că aceasta stabilește politicile decapturării și dezoligarhizării statului, iar politicile necesită a fi realizate anume în baza normelor legale. Politicile argumentează modificări intense în legislație, dar nu încălcarea normelor de drept.

Astfel, instanța de judecată a reținut că, în condițiile statului de drept nici o autoritate publică nu se poate ascunde după Declarația în cauză, și mai mult aceasta nu poate să constituie argument de nerespectare a principiului legalității, având în vedere că ea are doar o conotație strict politică și nici într-un caz forța unui act normativ.

Mai mult ca atât, Hotărîrea nr. 39 din 8 iunie 2019 a Parlamentului R.Moldova pentru adoptarea Declarației cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova, nici nu poate fi cu aplicare directă și excepțională, deoarece în art. 121 alin. (1) din Regulamentul Parlamentului R.Moldova, în temeiul căruia a fost adoptată, se indică direct că nu deține forța unui act normativ. Or, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea, iar actele cu caracter politic nu au putere de lege. Aplicarea în speță a unui act cu caracter exclusiv politic, contravine principiului statului de drept, statuat în preambulul Convenției Europene, potrivit căruia principiul statului de drept este „un element al patrimoniului spiritual comun al statelor membre ale Consiliului Europei” și se referă la Convenție în ansamblu. Acest principiu al statului de drept a fundamentat, în special, cerința stabilită de Curte privind protecția adecvată împotriva ingerințelor arbitrare ale puterii publice.

Tot aici, instanța a mai considerat necesar a menționa că, obiectivele Declarației cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova, țin de eliberarea statului capturat prin acțiunile concrete ce nu țin de situația de caz concretă. Examinarea notei informative depuse de judecătorul Mihai Murguleț la 24 iunie 2019, urma să fie efectuată cu strictețe în limitele normei legale, urmând să contribuie la consolidarea statului de drept.

Prin urmare, influența policită exercitată asupra autorității judecătorești vine să încalce normele și principiile statului de drept, fapt ce este inadmisibil.

În acest sens, la caz s-au reținut statuările Curții Constituționale expuse în hotărârile sale nr.22 din 5 septembrie 2013 și nr.26 din 11 noiembrie 2014, potrivit cărora, „într-un stat de drept este esențială obligația de respectare a Legii Supreme, care reprezintă garantul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. La rândul său, o condiție primordială de edificare și funcționare a unui stat de drept constituie realizarea principiului separației puterilor în stat”.

Or, în mecanismul statal de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului un factor de primă importanță îl constituie buna funcționare a autorităților judecătorești. Protecția judiciară efectivă și completă se poate realiza doar în condițiile unei adevărate independențe a autorității judecătorești, în special a judecătorului - exponent al puterii judecătorești. Acest fapt impune asigurarea autonomiei și independenței puterii judecătorești, reglementarea constituțională a limitelor și principiilor activității sale.

S-a mai reținut de către Curtea de Apel Chișinău că principiul legalității, care stă la baza justiției, prezumă caracterul legal al instanței judecătorești prin asigurarea independenței, imparțialității judecătorilor și supunerii lor numai legii, iar independența judecătorului constituie un factor determinant în realizarea accesului liber la justiție - drept fundamental garantat de articolul 20 din Constituție.

Respectiv, în speță, Consiliul Superior al Magistraturii nu dispune de un drept discreționar la emiterea hotărârii contestate, deoarece conform art. 16 alin. (1) Codul administrativ „Dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală”.

Instanța de judecată a constatat că dreptul discreționar în esență oferă autorității publice prerogativa de a opta între mai multe soluții stabilite de lege pentru realizarea scopului legii când aplică o dispoziție legală. Astfel, dreptul discreționar oferă posibilitatea autorității publice de a alege una din măsurile oficiale prevăzute de norma de drept. În același sens, art. 137 alin. (1) Codul administrativ prevede că, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Prin urmare, Consiliul Superior al Magistraturii în condițiile cauzei nu dispune de un drept discreționar, în special, reieșind cu certitudine din faptul că măsura de înlăturare din funcțiile administrative a reclamațiilor nu este prevăzută de lege.

Referitor la argumentul pârâtului invocat în referința depusă precum că, hotărârea motivată a Plenului CSM nr.211/13 din 25.06.2019 conține considerentele care justifică emiterea acestui act, fiind expuse temeiurile de fapt și de drept, care au stat la baza adoptării acesteia, cât și oportunitatea emiterii actului administrativ, acesta a fost considerat neîntemeiat, deoarece temeiurile de fapt și de drept indicate în conținutul motivat al hotărârii contestate contravin prelegementărilor legale în vigoare, iar oportunitatea actului administrativ, nu justifică încălcările de lege admise la emiterea acestuia.

De asemenea, argumentul pârâtului potrivit căruia, garanțiile stabilite prin lege pentru reclamanți la capitolul exercitarea funcțiilor administrative nu pot prevala asupra încrederii cetățenilor în justiție, a fost considerat ca fiind eronat și contrar propriilor afirmații. Or, inadmisibilitatea dispunerii în privința reclamanților a unei măsuri neprevăzute de lege, cu încălcarea procedurii legale, reprezintă acțiuni care denotă arbitrariul în activitatea autorităților statului și compromit imaginea sistemului judecătoresc, în circumstanțele în care la baza

actului administrativ contestat emis în privința unor judecători, a stat un act cu caracter exclusiv politic.

În contextul celor supra-elucidate, instanța de judecată a conchis asupra temeiniciei acțiunii, cerințele urmând a fi admise, iar actul administrativ individual contestat în parte, urmează a fi anulat ca fiind contrar legii. Or, la caz sunt întrunite cumulativ ambele cerințe pentru admiterea acțiunii în contestare, și anume: ilegalitatea actului administrativ individual și vătămarea drepturilor reclamantului.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea hotărârii enunțate, la 7 august 2019, Consiliul Superior al Magistraturii, reprezentat de președintele interimar Dorel Musteață a contestat-o cu recurs nemotivat, solicitând casarea acesteia, invocându-se că motivarea recursului va fi depusă după notificarea hotărârii motivate a cărei casare a fost solicitată (f.d.69-70).

La 15 octombrie 2019, Consiliul Superior al Magistraturii, reprezentat de Valentin Țurcan a depus recurs împotriva hotărârii din 24 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea hotărârii recurate ce constituie obiectul prezentului recurs.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, în recursul enunțat s-a menționat că recurentul a depus prezentul recurs în termenul stabilit de lege, având în vedere că hotărârea motivată a cărei anulare a fost solicitată a fost recepționată de Consiliul Superior al Magistraturii la 18 septembrie 2019, iar recursul a fost depus la 15 octombrie 2019.

Cu referire la circumstanțele cauzei, s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în referința asupra cererii de chemare în judecată, suplimentar invocându-se că hotărârea motivată a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 211/13 din 25 iunie 2019 care a fost anulată de către prima instanță conține considerentele care justifică emiterea acestui act, fiind expuse temeiurile de fapt și de drept, care au stat la baza adoptării acesteia, cat și oportunitatea emiterii actului administrativ.

Astfel, legislatorul a stabilit pentru instanța de contencios administrativ limite clare de control al legalității emiterii unui act administrativ, inclusiv, in dependență de starea excepțională din țară.

La emiterea hotărârii nr. 211/13 din 25 iunie 2019, Consiliul a ținut cont de situația din țară, dar și de starea creată în sistemul judecătoresc.

Drept temei pentru anularea hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 211/13 din 25 iunie 2019, în partea contestată de reclamantii-intimați, ultimii au invocat că acest act este pentru ei defavorabil ilegal care le lezează drepturile de a exercita funcția de președinte al Curții Supreme de Justiție, în cazul reclamantului-intimat, Ion Druță și pe cea de Președinte al Judecătoriei Chișinău, în cazul reclamantului-intimat, Radu Țurcanu, aceste drepturi fiind strans legate de garanțiile independenței prevăzute de Legea cu privire la statutul judecătorului și alte legi ale justiției.

Deși înlăturarea de la exercitarea funcțiilor de președinte sau vicepreședinte al instanței judecătorești pe perioada efectuării cercetărilor de serviciu nu este prevăzută de legislația muncii și de legea specială ce

reglementează statutul judecătorului, această măsură a fost necesară, ca o măsură provizorie, în situația, în care a fost constatată starea excepțională, inclusiv și în justiție, și s-a impus a fi aplicată în raportul dintre angajator și angajat, ținând cont de statutul înalt deținut de aceste persoane, care exercită funcțiile de demnitate publică, bazată pe principiile legalității, transparenței, exemplului personal, responsabilității, fiind permanent în vizorul societății.

Menținerea în funcții de conducere a unor persoane asupra cărora planează dubii privind integritatea, atâta timp cât nu s-a făcut claritate în corectitudinea acțiunilor acestora, ar constitui o sfidare a statului de drept.

Or, prin prisma Legii nr. 178/25.07.2014 faptele care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu, constituie abatere disciplinară prevăzută de lit. (p), alin. (1) art. 4 din Lege, care poate fi soldată și cu sancțiunea de eliberare din funcție a judecătorului. Astfel de temei de eliberare din funcție a unui angajat este prevăzut inclusiv și de Codul muncii. Aplicarea acestei măsuri provizorii se impune în scopul neadmiterii unor pasibile influențe necorespunzătoare din partea factorului administrativ în procedurile de verificare, și, în special, în scopul de a nu pune la îndoială și a exclude orice discuții din afară, privitor la corectitudinea acțiunilor persoanelor înlăturate de la atribuțiile de conducere a instituțiilor respective, în procedura dată.

Consiliul a relevat că, la nivel instituțional integritatea în justiție se asigură de către instituțiile de autoadministrare și de conducerea entităților din care fac parte actorii sectorului justiției. În sistemul judiciar această misiune revine în mod primordial Consiliului Superior al Magistraturii.

Prestația acestor instituții și reacțiile adecvate și oportune la sesizările cetățenilor, și în special al judecătorilor, sunt definitorii în crearea percepțiilor privind integritatea sistemului judecătoresc, capacitatea lui de a se autoguverna și asana.

Având drept temei nota informativă prezentată de un judecător din sistem, prin care s-a atenționat la unele tentative întreprinse de reclamantii de a-l influența la adoptarea unor hotărâri, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a considerat necesar de a întreprinde măsuri stringente de a exclude influența acestora la efectuarea măsurilor de verificare a circumstanțelor expuse în notă. Or, neluarea măsurilor de înlăturare a acestora de la obligațiunile de administrare a instanțelor, ar fi putut avea un impact negativ asupra integrității întregului sistem.

Consiliul Superior al Magistraturii a mai subliniat că garanțiile stabilite prin lege pentru reclamantii-intimați la capitolul exercitarea funcțiilor administrative nu pot prevala asupra încrederii cetățenilor în justiție. Or, rolul justiției independente, integritatea justiției este de o importanță maximă într-o societate democratică, iar Consiliul ca organ de autoadministrare a judecătorilor și fiecare judecător în parte, au obligația să sporească și să mențină această încredere în justiție. Orice acțiuni de compromitere și diminuare a imaginii justiției pot avea consecințe grave pentru întreg sistem.

Nici un judecător nu este în drept să facă uz de prestigiul funcției fiind obligat să susțină și să exemplifice independența sistemului judiciar atât din punct de vedere individual cât și instituțional. În exercitarea funcției judecătorești trebuie să fie independenți față de colegii săi, magistrați în legătură cu acele decizii pe care le vor adopta.

Cu toate că, înlăturarea din funcțiile administrative a reclamanților-intimați nu este o măsură prevăzută de lege, aceasta a urmărit scopul de a nu permite societății să-și formeze impresia că ar exista persoane într-o poziție privilegiată, capabile să influențeze judecătoria într-un mod necorespunzător în indeplinirea atribuțiilor de serviciu.

Caracterul urgent al măsurii aplicate justifică neinformarea și neasigurarea participării reclamanților-intimați la examinarea chestiunii privind Nota informativă prezentate de judecătorul Mihai Murguleț.

În temeiul celor expuse, Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat casarea integrală a hotărârii din 24 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Ion Druță și Radu Țurcanu împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind anularea punctelor 3 și 4 din hotărârea nr. 211/13 din 25 iunie 2019 a Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la nota informativă a unui judecător, ca neintemeiată.

Or, Curtea de Apel Chișinău la examinarea prezentului litigiu s-a eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâre neîntemeiată de admitere a acțiunii (f.d.105-110).

Prin referința depusă la 4 octombrie 2019, Radu Țurcanu a solicitat declararea recursului depus de Consiliul Superior al Magistraturii ca inadmisibil sau după caz, respingerea acestuia, deoarece argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii recurate.

Examinând temeiurile recursurilor depuse de Consiliul Superior al Magistraturii, în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

Cu referire la recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii, reprezentat de președintele interimar Dorel Musteață, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține prevederile art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, conform cărora Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară

inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

La rândul său, art. 245 alin. (2) Cod administrativ, reglementează expres că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Prin prisma normelor enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că hotărârea motivată a primei instanțe a cărei casare a fost solicitată în prezentul recurs a fost notificată Consiliului Superior al Magistraturii la 16 septembrie 2019, ceea ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexată la dosar (aparatul@csm.md), însă Consiliul Superior al Magistraturii, reprezentat de președintele interimar Dorel Musteață contrar prevederilor art. 245 alin. (2) Cod administrativ, nu a depus în termen de 30 de zile de la notificarea hotărârii integrale a Curții de Apel Chișinău, adică până la 16 octombrie 2019 inclusiv, motivarea recursului.

Sub aspectul dat completul notează că, recursul depus împotriva hotărârii primei instanțe este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Respectiv, dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea hotărârii contestate.

Recurentul Consiliul Superior al Magistraturii, reprezentat de președintele interimar Dorel Musteață nu s-a conformat prevederilor legale și a formulat o simplă cerere de recurs nemotivată, fără a evidenția memoriului ilegalității și netemeinicii hotărârii recurate, limitându-se doar la manifestarea dezacordului față de soluția pronunțată în fond. Această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac.

Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în fond, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate primei instanțe, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La capitolul dat completul decelează că, însăși Consiliul Superior al Magistraturii, reprezentat de președintele interimar Dorel Musteață a indicat în recursul nemotivat că „motivele vor fi indicate suplimentar după ce Consiliul va recepționa hotărârea motivată a cărei casare a fost solicitată”.

Însă, contrar prevederilor art. 245 alin. (2) Cod administrativ, Consiliul Superior al Magistraturii, reprezentat de președintele interimar Dorel Musteață

nu a întreprins nicio măsură în vederea depunerii motivării recursului în termen de 30 de zile de la notificarea hotărârii Curții de Apel Chișinău.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că circumstanțele descrise supra evidențiază caracterul echivoc al recursului depus de Consiliul Superior al Magistraturii, reprezentat de președintele interimar Dorel Musteață, or, ultimul fiind interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea unui recurs motivat în termenul stabilit de lege, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, condiție însă ce nu se atestă la caz, din care considerent în speță intervine aplicarea cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului nominalizat ca inadmisibil în temeiul art. 246 alin. (2) lit. e) Cod administrativ.

Aceasta deoarece Consiliul Superior al Magistraturii, reprezentat de președintele interimar Dorel Musteață nu a depus motivarea recursului.

În acest sens este imperioasă jurisprudența CtEDO în care Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (Van Harn împotriva Germaniei).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii, reprezentat de președintele interimar Dorel Musteață.

Referitor la recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii, reprezentat de Valentin Țurcan, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține prevederile art. 246 alin. (2) lit. c) Cod administrativ, potrivit căruia recursul se declară inadmisibil în special când: recursul este depus de o persoană neîmputernicită.

Totodată, conform art. 45 alin. (4) Cod administrativ, autoritățile publice acționează prin intermediul conducătorilor sau al reprezentanților.

Iar conform art. 46 alin. (1) din același cod, în procedura administrativă participanții pot fi reprezentați de o persoană împuternicită. Împuternicirile reprezentantului se consemnează în procură. În măsura în care din conținutul procurii nu rezultă altceva, aceasta conferă împuterniciri pentru toate acțiunile procedurale ce țin de procedura administrativă.

La rândul său, în temeiul art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În același context, art. 75 alin. (2) Cod de procedură civilă stabilește că, procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați.

Cu titlu principal, în conformitate cu art. 75 alin. (4) din legea precitată, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Ansamblul acestor norme de drept urmăresc scopul legitim de bună – administrare a justiției și al protecției intereselor legale ale persoanei reprezentate.

În temeiul art. 80 alin. (1) Codul de procedură civilă, împuternicirile reprezentantului persoanei juridice trebuie să fie formulate într-o procură, eliberată și legalizată în modul stabilit de lege.

Din materialele cauzei rezultă cu certitudine că, cererea de recurs din 15 octombrie 2019 a fost semnată și depusă în interesele Consiliului Superior al Magistraturii de către Valentin Țurcan (f.d.108), acesta acționând în calitate de reprezentant în temeiul procurii nr. 5 din 20 septembrie 2019, în baza art. 80, 81 Cod de procedură civilă și art. 50 Cod de executare de către președintele interimar fiindu-i acordate următoarele împuterniciri: de a participa în ședințele de judecată la examinarea pricinilor civile și cauzelor de contencios administrativ, unde Consiliul Superior al Magistraturii este parte în proces; de a face din numele celui reprezentat toate actele de procedură; de a înainta acțiune reconvențională; de a contesta actele executorului judecătoresc.

La acest capitol, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține prevederile art. 81 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform căruia împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, **cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată**, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce quantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, **de a ataca hotărârea judecătorească**, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, **drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.**

Așadar, din sensul normelor precitate rezultă că dreptul de a semna cererea de recurs și de a o depune în instanță, precum și dreptul de a ataca hotărârea judecătorească urmează a fi prevăzute expres în procura reprezentantului persoanei juridice, condiție însă ce nu se atestă în prezenta speță (f.d.109).

În asemenea circumstanțe, Valentin Țurcan nu a fost împuternicit în modul prevăzut de lege de a semna și depune cererea de recurs în interesele recurrentului Consiliul Superior al Magistraturii, motiv ce impune completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ să ajungă la

concluzia că recursul este depus de către o persoană neîmputernicită și urmează a fi declarat inadmisibil.

Or, după cum s-a menționat supra, conform art. 246 alin. (2) lit. c) Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special când: recursul este depus de o persoană neîmputernicită.

Aici, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ subliniază că reprezentantul Consiliului Superior al Magistraturii Valentin Țurcan a ignorat obligația de a furniza documentul, legalizat în modul stabilit, care atestă împuternicirile acestuia de a semna cererea de recurs și de a o depune în instanță, precum și dreptul de a ataca cu recurs hotărârea din 24 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În esență, drepturile procedurale sunt însoțite, de obicei, de obligații procedurale (a se vedea Zubac, ibidem, parag. 93). Astfel, reprezentantul recurentului trebuia să dea dovadă de vigilență la pregătirea dosarului pentru instanța de recurs și să se aștepte că aceste exigențe procedurale să fie aplicate întocmai cu scopul acestora. Or, în caz contrar, flexibilitatea excesivă manifestată de instanțele de judecată față de limitările analizate ar conduce la eliminarea cerințelor procedurale stabilite prin lege (a se vedea Nicolae Popa vs România, 9 decembrie 2014, parag. 17, Tence vs Slovenia, 31 mai 2016, parag. 31, Parol vs Polonia, 11 octombrie 2018, parag. 38).

Având în vedere circumstanțele care preced, completul de judecată decide în mod unanim că recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii, reprezentat de Valentin Țurcan nu poate fi acceptat spre examinare în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 246 alin. (1) și (2) lit. c) și e) Cod administrativ și art. 81 Cod de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile depuse de Consiliul Superior al Magistraturii, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu